कारणात्। यतो यदि स पापात्मा लुब्धकः समागमिष्यति। तदहं तावत् खमुत्पतिष्यामि। त्वं पुनर्विलं प्रविश्यात्मानं रक्षिष्यसि। चित्राङ्गो ऽपि वेगेन वनान्तरं यास्यति। एष पुनर्जलचरो ऽत्र स्थले किं करिष्यति। इति व्याकुलो ऽस्मि। अत्रान्तरे सम्प्राप्तो मन्थरकः।
५ हिरण्यकः प्राह। भद्र न युक्तमनुष्ठितं भवता यदत्रायातस्त्वं। तद्भूयो ऽपि द्रुततरं गम्यतामिति यावदसौ लुब्धको न समायाति। मन्थरक आह। भद्र किं करोमि। न शक्नोमि तत्रस्थो मित्रव्यसनकृताशन दाहं सोढुं। तेनाहमत्रागतः। अथवा साधिदमुच्यते।

दयितजनविप्रयोगो वित्तवियोगश्च केन सह्याः स्युः।
१० यदि सुमहौषधकल्पो वयस्यजनसङ्गमो न स्यात् ॥१८४॥

अपि च। वरं प्राणपरित्यागो न वियोगो भवद्दशैः।

प्राणा जन्मान्तरे भूयो न भवन्ति भवद्विधाः ॥१८५॥

एवं तस्य प्रवदतः शरासनपाणिर्लुब्धको ऽप्युपागतः। तं दृष्ट्वा मूषकेण तत्क्षणात् तस्य स्नायुमयः पाशः खण्डितः। एतस्मिन्नन्तरे चि
१५ त्राङ्गः सत्वरं प्रधावितुमारब्धः। लघुपतनको वृक्षं समारूढः। हिरण्यकः समीपवर्तिनं विलं प्रविष्टः। अथासौ लुब्धको मृगगमनाद्विषण्णमना व्यर्थश्रमस्तं मन्थरकं मन्दं मन्दं स्थलमध्ये गच्छन्तं दृष्टवान् व्यचिन्तयत्। स यद्यपि कुरङ्गो मे धात्रापहृतः। तथाप्ययं कूर्म आहारार्थं सम्पादितः। तदद्यास्यामिषेण कुटुम्बस्याहारनिर्वृत्तिर्भविष्यति।
२० उक्तं च यतः।

उत्पततो ऽन्तरीक्षं वै गच्छतो ऽपि महीतलं।

धावतः पृथिवीं सर्वां नादत्तमुपतिष्ठति ॥१८६॥

एवं विचिन्त्य तं दर्भैः परिच्छाद्य धनुषि समालम्ब्य स्कन्धे कृत्वा गृहं प्रति प्रस्थितः। अत्रान्तरे तं नीयमानमवलोक्य हिरण्यको दुःखा
२५ कुलः पर्यदेवयत। कष्टं भो कष्टं।